

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-146/14 PPU Bashir Mohamed Ali Mahdi

(predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Administrativen sad Sofia-grad)

„Vizumi, azil, priseljevanje in druge politike v zvezi s prostim gibanjem oseb — Direktiva 2008/115/ES — Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav — Člen 15 — Pridržanje — Podaljšanje pridržanja — Obveznosti upravnih ali sodnih organov — Sodni nadzor — Odsotnost osebnih dokumentov državljan tretje države — Ovire za izvršitev odločbe o odstranitvi — Zavrnitev veleposlaništva zadevne tretje države osebe, da izstavi osebni dokument, ki omogoča vrnitev državljan te države — Nevarnost pobega — Upravičeno pričakovanje odstranitve — Nezadostno sodelovanje — Morebitna obveznost zadevne države članice, da izda začasni dokument o statusu osebe“

Povzetek – Sodba Sodišča (tretji senat) z dne 5. junija 2014

1. *Mejni nadzor, azil in priseljevanje — Politika priseljevanja — Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav — Direktiva 2008/115 — Pridržanje z namenom odstranitve — Morebitno podaljšanje pridržanja — Odločitev, sprejeta ob izteku najdaljšega trajanja začetnega pridržanja — Odločitev, ki mora biti v pisni obliki in vsebovati dejanske in pravne razloge*

(Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člena 6 in 47; Direktiva 2008/115 Evropskega parlamenta in Sveta, člen 15(2), (3), (5) in (6))

2. *Mejni nadzor, azil in priseljevanje — Politika priseljevanja — Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav — Direktiva 2008/115 — Pridržanje z namenom odstranitve — Pregled obstoja pogojev za pridržanje državljan tretje države v razumnih časovnih presledkih — Postopek, ki ni predviden v pravu Unije — Pristojnost držav članic*

(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/115, člen 15(3))

3. *Mejni nadzor, azil in priseljevanje — Politika priseljevanja — Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav — Direktiva 2008/115 — Pridržanje z namenom odstranitve — Morebitno podaljšanje pridržanja — Obseg sodnega nadzora sodnega organa, ki mu je predložen predlog za podaljšanje pridržanja*

(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/115, člen 15(3)in 6)

4. *Mejni nadzor, azil in priseljevanje — Politika priseljevanja — Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav — Direktiva 2008/115 — Pridržanje z namenom odstranitve — Nacionalna ureditev, ki določa podaljšanje pridržanja zgolj zaradi tega ker ni osebnih dokumentov — Nedopustnost*

(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/115, člen 15(1) in (6))

5. *Mejni nadzor, azil in priseljevanje — Politika priseljevanja — Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav — Direktiva 2008/115 — Pridržanje z namenom odstranitve — Morebitno podaljšanje pridržanja — Nesodelovanje — Pojem*

(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/115, člen 15(6)(a))

6. *Mejni nadzor, azil in priseljevanje — Politika priseljevanja — Vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav — Direktiva 2008/115 — Pridržanje z namenom odstranitve — Državljan tretje države, ki nima osebnih dokumentov in ki ga je nacionalno sodišče izpustilo, ker ni več upravičeno pričakovati njegove odstranitve — Obveznost izdaje dovoljenja za prebivanje ali drugega dovoljenja, ki podeljuje pravico do prebivanja — Neobstoj — Obveznost izdati pisno potrdilo o položaju zadevnega državljana*

(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/115, člen 15(4))

1. Člen 15(3) in (6) Direktive 2008/115 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav je treba z vidika členov 6 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da mora biti vsaka odločba pristojnega organa v zvezi s pridržanjem državljana tretje države, sprejeta ob izteku najdaljšega trajanja začetnega pridržanja, izdana v obliki pisnega akta, v katerem so navedeni dejanski in pravni razlogi za to odločitev.

Edini pogoj, ki je v zvezi s sprejetjem pisnega akta izrecno določen v členu 15 Direktive 2008/115 je namreč tisti iz odstavka 2 tega člena, torej da je treba pridržanje odrediti pisno z navedbo dejanskih in pravnih razlogov. To zahtevo po sprejetju pisne odločbe je treba razlagati tako, da se nujno nanaša na vsako odločbo o podaljšanju pridržanja. Vendar določbe člena 15 te direktive ne zahtevajo sprejetja pisnega akta v zvezi z rednim pregledom. Organom, ki izvajajo pregled pridržanja državljana tretje države v razumnih časovnih presledkih v skladu s členom 15(3), prvi stavek, te direktive, zato ni treba ob vsakem pregledu sprejeti izrecnega pisnega akta, v katerem so navedeni dejanski in pravni razlogi za ta akt.

Vendar mora organ, če v postopku pregleda po izteku s členom 15(5) te direktive najdaljšega dovoljenega začetnega obdobja pridržanja odloča v zvezi s tem pridržanjem, odločitev sprejeti z obrazloženim pisnim aktom. V takem primeru namreč pregled pridržanja in sprejetje odločbe v zvezi s tem pridržanjem potekata v isti procesni fazi. Zato mora ta odločba izpolnjevati zahteve iz člena 15(2) Direktive 2008/115. Vsekakor mora biti taka odločba tudi predmet nadzora sodnega organa v skladu s členom 15(3) navedene direktive.

(Glej točke 44, od 47 do 49, 52 in točko 1 izreka.)

2. Pravo Unije ne nasprotuje temu, da nacionalno pravo ob zagotavljanju spoštovanja temeljnih pravic in polnega učinka določb prava Unije določa, da mora organ, ki v razumnih časovnih presledkih pregleda pridržanje državljanov tretjih držav v skladu s členom 15(3), prvi stavek, Direktive 2008/115 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, ob koncu vsakega pregleda sprejeti izrecen akt, ki vsebuje dejanske in pravne razloge v njegovo utemeljitev. Taka zahteva bi izhajala zgolj iz nacionalne zakonodaje.

(Glej točki 50 in 51.)

3. Člen 15(3) in (6) Direktive 2008/115 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav je treba razlagati tako, da mora nadzor, ki ga izvaja sodni organ, ki obravnava predlog za podaljšanje pridržanja državljana tretje države, temu organu omogočati, da v vsakem posameznem primeru vsebinsko odloči o podaljšanju pridržanja zadevnega državljana, o možnosti nadomestitve pridržanja z manj prisilnim ukrepom ali o izpustitvi

tega državljana, in da se tako navedeni organ lahko opre na dejstva in dokaze, ki mu jih je predložil upravni organ, ki je pred njim začel postopek, in na morebitne dejstva, dokaze ter pripombe, ki so mu predloženi med tem postopkom.

Sodnemu organu, ki odloča o predlogu za podaljšanje pridržanja, mora biti namreč omogočeno, da odloča o vseh dejanskih in pravnih elementih, pomembnih za ugotovitev, ali je podaljšanje pridržanja upravičeno glede na pogoje iz člena 15 Direktive 2008/115 za kar je treba temeljito preučiti dejansko stanje vsakega primera. Če začetno pridržanje z vidika teh zahtev ni več upravičeno, mora biti pristojnemu sodnemu organu omogočeno, da odločitev upravnega organa ali, v ustreznem primeru, sodnega organa, ki je odredil začetno pridržanje nadomesti s svojo, in da odloči o možnosti odreditve nadomestnega ukrepa ali izpustitve zadevnega državljana tretje države. Zato mora biti sodnemu organu, ki odloča o predlogu za podaljšanje pridržanja, omogočeno, da upošteva tako dejstva in dokaze, na katere se sklicuje upravni organ, ki je odredil začetno pridržanje, kot vse morebitne pripombe zadevnega državljana tretje države. Poleg tega mora imeti možnost, da ugotavlja vse druge elemente, ki so pomembni za odločitev, če meni, da je to potrebno. Iz tega sledi, da pristojnosti sodnega organa v okviru nadzora nikakor ne morejo biti omejene na elemente, ki jih predloži zadevni upravni organ.

(Glej točki 62 in 64 ter točko 2 izreka.)

4. Člen 15(1) in (6) Direktive 2008/115 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi v skladu s katero je mogoče začetno šestmesečno obdobje pridržanja podaljšati zgolj iz razloga, da zadevni državljan tretje države nima osebnih dokumentov. Predložitveno sodišče je tisto, ki mora v posameznem primeru samo presoditi dejanske okoliščine konkretne zadeve, da bi ugotovilo, ali je zoper tega državljana mogoče učinkovito uporabiti manj prisilen ukrep oziroma ali obstaja nevarnost njegovega pobega.

(Glej točko 74 in točko 3 izreka.)

5. Člen 15(6)(a) Direktive 2008/115 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav je treba razlagati tako, da se lahko šteje, da državljan tretje države, ki ni pridobil osebnega dokumenta, ki bi omogočil njegovo odstranitev iz zadevne države članice, nezadostno sodeluje v smislu te določbe, le če je iz preučitve ravnanja navedenega državljana v obdobju pridržanja razvidno, da ta ni sodeloval pri izvajanju postopka odstranitve in da je verjetno, da bo ta postopek zaradi tega ravnanja trajal dlje, kot je bilo predvideno.

Poleg tega člen 15(6) Direktive 2008/115 zahteva, da ustrezni organ pred preučitvijo, ali je državljan tretje države nezadostno sodeloval, dokaže, da postopek odstranitve traja dlje, kot je bilo predvideno, kljub vsem ustreznim prizadevanjem, kar pomeni, da si je zadevna država članica dejavno prizadevala in si še naprej prizadeva, da bi dosegla izdajo osebnih dokumentov za navedenega državljana.

Za ugotovitev, da si je zadevna država članica ustrezno prizadevala za izvedbo ukrepa odstranitve in da je zadevni državljan tretje države nezadostno sodeloval, pa je potrebno podrobno preučiti dejansko stanje, ki se nanaša na celotno obdobje začetnega pridržanja. Taka preučitev je dejansko vprašanje, ki v postopkih na podlagi člena 267 PDEU ni v pristojnosti Sodišča, temveč nacionalnega sodišča.

(Glej točke od 83 do 85 in točko 4 izreka.)

6. Direktivo 2008/115 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav je treba razlagati tako, da državi članici državljanu tretje države, ki nima osebnih dokumentov in takih dokumentov od države izvora ni pridobil, potem ko ga je nacionalno sodišče izpustilo, ker ni več upravičeno pričakovati njegove odstranitve v smislu

člena 15(4) te direktive, ni treba izdati nevezanega dovoljenja za prebivanje ali drugega dovoljenja, ki podeljuje pravico do prebivanja. Vendar mora ta država članica v takem primeru navedenemu državljanu izdati pisno potrdilo o njegovem položaju.

(Glej točko 89 in točko 5 izreka.)